

UBÓSTWO W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Rada Unii Europejskiej ogłosiła rok **2010 – Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym**. Europejski Rok 2010 ma na celu zwrócenie większej uwagi na przyczyny i konsekwencje ubóstwa, a także na konieczność podjęcia działań, które przyczynią się do jego ograniczenia.

Zdefiniowanie kategorii ubóstwa jest pierwszym i zarazem kluczowym krokiem przy pomiarze tego zjawiska. Stosowanie różnych metod identyfikacji ubogich, wynikające z różnego sposobu pojmowania ubóstwa powoduje, że oceny zmian zasięgu oraz głębokości ubóstwa mogą znacznie różnić się między sobą¹.

Informację o zasięgu ubóstwa opracowano na podstawie **Badania budżetów gospodarstw domowych (GUS)** oraz **Europejskiego Badania Dochodów i Warunków Życia EU-SILC** (EU Statistics on Income and Living Condition), prowadzonego we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

BADANIE BUDŻETÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH (GUS)

W celu wyodrębnienia osób ubogich wyznaczono krytyczny poziom dochodów zwany granicą ubóstwa. W opracowaniu wykorzystano relatywną i ustawową granicę ubóstwa oraz minimum egzystencji.

Granice ubóstwa:

relatywna – 50% średnich miesięcznych wydatków gospodarstw domowych.

ustawowa – kwota, która zgodnie z ustawą uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.

minimum egzystencji – ustalone przez IPiSS uwzględnia jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia. Od 2006 r. według skorygowanego w stosunku do lat poprzednich koszyka minimum egzystencji.

Granice ubóstwa w Polsce w IV kwartale 2007 i 2008 r.

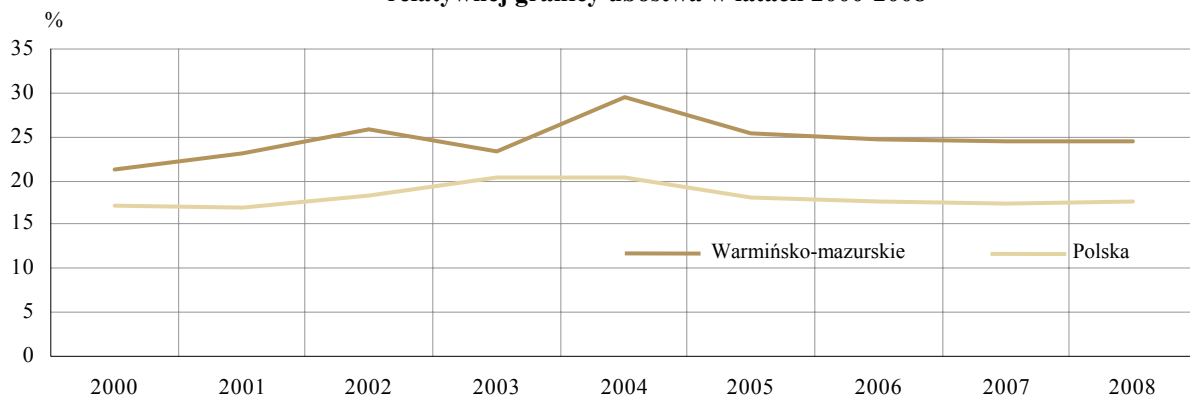
GRANICE UBÓSTWA	Gospodarstwa 1-osobowe		Gospodarstwa 4-osobowe (2 osoby dorosłe + + 2 dzieci do lat 14)	
	2007	2008	2007	2008
	w zł			
Relatywna	573	621	1547	1676
Ustawowa	477	477	1404	1404
Minimum egzystencji	389	418	1049	1129

Obserwacja ubóstwa w Polsce wykazuje na znaczne terytorialne zróżnicowanie jego zasięgu. Warmińsko-mazurskie utrzymuje się wśród województw o najwyższym poziomie niedostatku.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2008 r. stopa ubóstwa **relatywnego** wynosiła 24,5% i w okresie dziewięciu lat (od 2000 r.) wzrosła o 3,3 pkt proc. Najwyższy poziom (29,5%) zanotowano w 2004 r. W tym samym okresie w Polsce ubóstwo relatywne również zwiększyło swoje rozmiary osiągając w 2008 r. poziom 17,6%, jednak tempo jego wzrostu było niższe i wynosiło 0,5 pkt proc.

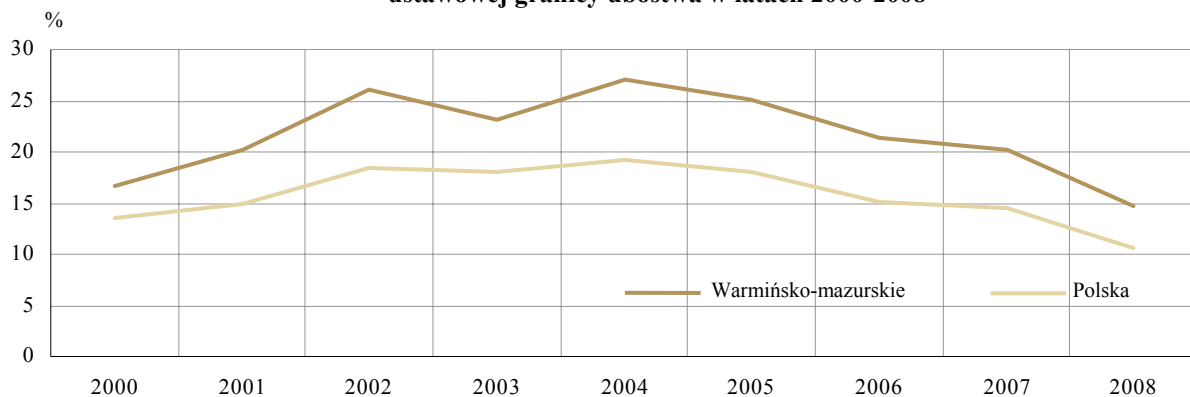
¹ T. Panek, Metody pomiaru ubóstwa, *Wiadomości Statystyczne* 7/2005, s. 1.

**Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej
relatywnej granicy ubóstwa w latach 2000-2008**

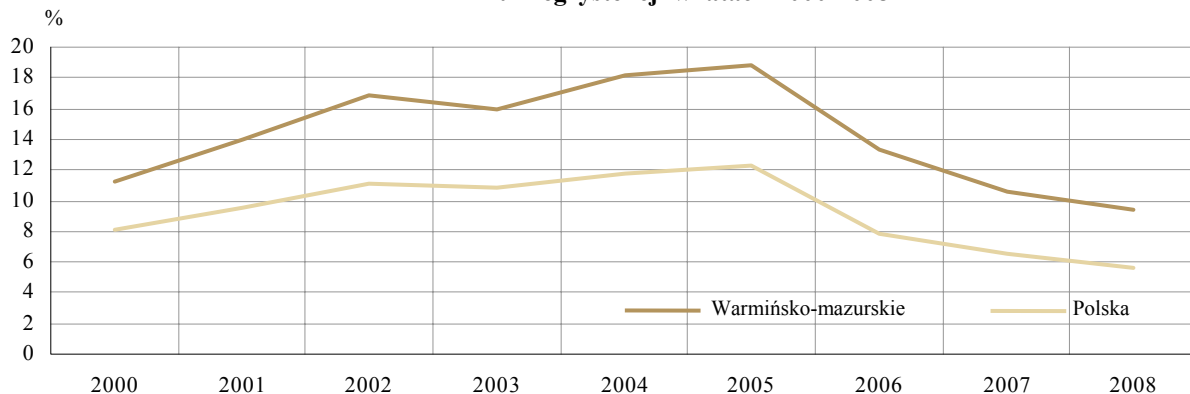
Odsetek osób żyjących w rodzinach, w których poziom wydatków był niższy od **ustawowej** granicy ubóstwa wyniósł w 2008 r. w województwie 14,7% (w kraju 10,6%). W stosunku do 2000 r. zaobserwowano poprawę wskaźnika o 2,0 pkt proc.

**Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej
ustawowej granicy ubóstwa w latach 2000-2008**

Zasięg ubóstwa skrajnego, którego granicę wyznacza **minimum egzystencji** oszacowano w województwie w 2008 r. na 9,4% (w kraju na 5,6%), wobec 11,2% w 2000 r.

**Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej
minimum egzystencji w latach 2000-2008**

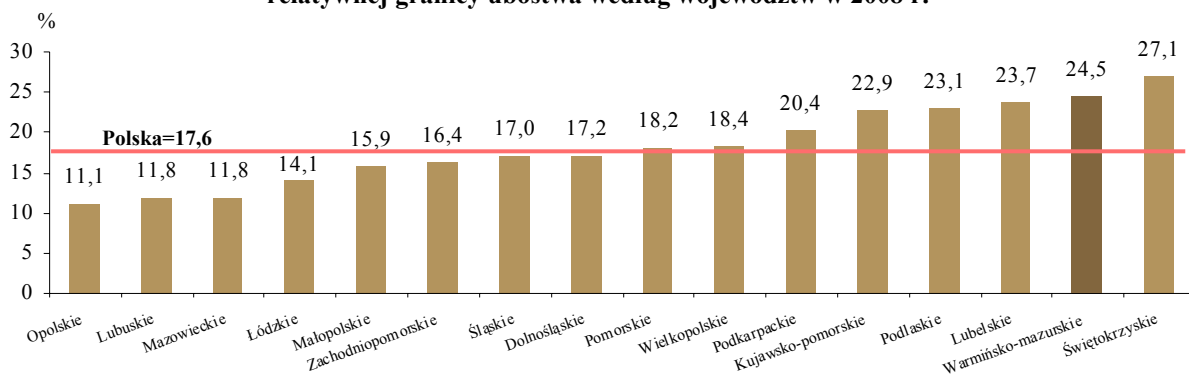

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem według województw

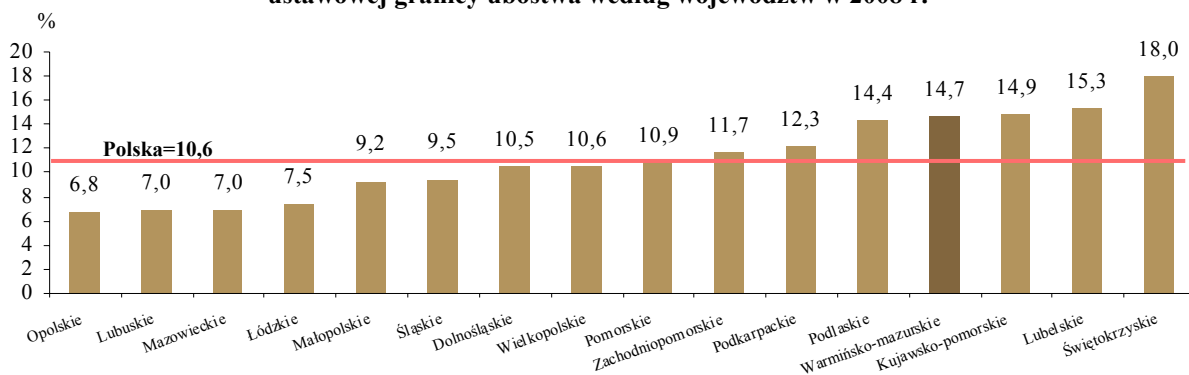
WYSZCZEGÓLNIENIE	% osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej					
	relatywnej granicy ubóstwa		ustawowej granicy ubóstwa		minimum egzystencji	
	2000	2008	2000	2008	2000	2008
POLSKA	17,1	17,6	13,6	10,6	8,1	5,6
Dolnośląskie	18,6	17,2	15,5	10,5	10,2	5,3
Kujawsko-pomorskie	22,4	22,9	18,5	14,9	12,0	7,5
Lubelskie	23,3	23,7	19,2	15,3	11,3	8,3
Lubuskie	15,4	11,8	12,0	7,0	6,6	3,8
Łódzkie	13,6	14,1	10,6	7,5	6,1	4,6
Małopolskie	16,0	15,9	11,6	9,2	6,9	4,6
Mazowieckie	11,5	11,8	9,1	7,0	5,3	3,4
Opolskie	14,8	11,1	11,3	6,8	6,2	1,8
Podkarpackie	23,8	20,4	18,7	12,3	9,8	5,3
Podlaskie	21,8	23,1	17,9	14,4	11,6	8,4
Pomorskie	19,9	18,2	15,5	10,9	9,5	6,3
Śląskie	11,1	17,0	8,8	9,5	4,9	4,6
Świętokrzyskie	22,1	27,1	18,3	18,0	11,5	11,3
Warmińsko-mazurskie .	21,2	24,5	16,7	14,7	11,2	9,4
Wielkopolskie	17,2	18,4	13,6	10,6	7,9	5,4
Zachodniopomorskie	18,8	16,4	14,7	11,7	9,1	5,7

Wśród najuboższych w kraju w 2008 r., obok regionu Warmii i Mazur, znalazły się województwa: świętokrzyskie, podlaskie i lubelskie. Porównując wskaźniki zagrożenia ubóstwem w 2008 r. do 2000 r. odsetek osób znajdujących się poniżej minimum **egzystencji** zmniejszył się we wszystkich województwach. Udział ludności żyjącej poniżej **ustawowej** granicy ubóstwa zwiększył się jedynie w województwie śląskim. Odsetek osób będących poniżej **relatywnej** granicy ubóstwa zwiększył się w kujawsko-pomorskim, lubelskim, mazowieckim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim.

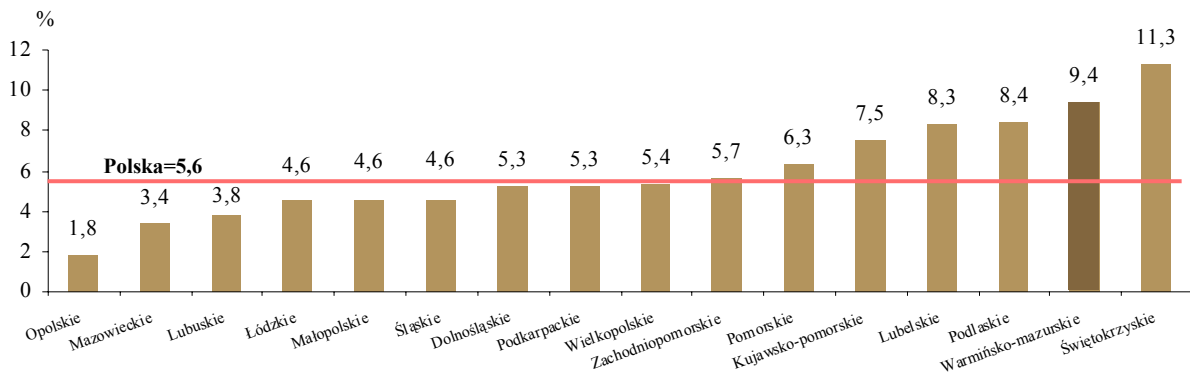
Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej relatywnej granicy ubóstwa według województw w 2008 r.

Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej ustawowej granicy ubóstwa według województw w 2008 r.

Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej minimum egzystencji według województw w 2008 r.

EUROPEJSKIE BADANIE DOCHODÓW I WARUNKÓW ŻYCIA – EU-SILC 2008

Według wspólnie uzgodnionej i przyjętej przez Eurostat (Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich) metodologii, za zagrożone ubóstwem uważa się osoby żyjące w gospodarstwach domowych, których dochód do dyspozycji jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% **mediany** dochodu w danym kraju.

W Polsce w 2008 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem **relatywnym** był równy średniej dla 27 krajów Unii i wyniósł 17%. Należy jednak pamiętać, że Polska zaliczała się do grona krajów charakteryzujących się niskim poziomem dochodów stanowiących podstawę wyliczenia granicy ubóstwa.

Wyniki badania EU-SILC – prowadzonego przez GUS – według metodologii Eurostatu pokazały, wyraźne przestrzenne zróżnicowanie wskaźników zagrożenia ubóstwem relatywnym w kraju. Najniższymi wskaźnikami ubóstwa dochodowego odznaczały się województwa mazowieckie (12%) i śląskie (13%). Najwięcej Polaków zagrożonych biedą dochodową mieszkało w województwach: lubelskim (28%), podkarpackim (26%), świętokrzyskim (24%) i warmińsko-mazurskim (21%).

Wskaźniki zagrożenia ubóstwem relatywnym według województw (na podstawie EU-SILC 2008)

